

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

H.M.M. Hoogerwerf (PvdD)
(d.d. 24 januari 2022)

Nummer
3814

Onderwerp
Vaststelling vogelgriep in Zuid-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Vorige week is in het nieuws gekomen dat op een kleinschalige houderij in Nieuwerbrug vogelgriep (H5) is vastgesteld¹. Om verspreiding van het virus te voorkomen, zijn de circa 220 eenden en kippen op het bedrijf geruimd. In het gebied van 3 kilometer rond de besmette locatie liggen geen pluimveebedrijven. In de 10 kilometer zone van deze locatie liggen 6 andere pluimveebedrijven. Voor deze zone geldt per direct het vervoersverbod.

Ook wilde vogels kunnen vogelgriep overbrengen. In Zuid-Holland zijn op verschillende plaatsen dode vogels aangetroffen, waarbij vogelgriep is vastgesteld². In Spijkenisse is een groep met zwanen getroffen door het virus³. Daarnaast kunnen roofdieren als bunzing en vos door het eten van besmette vogels zelf besmet raken met vogelgriep⁴. Op Goeree-Overflakkee is nu een bunzing aangetroffen die besmet is met vogelgriep⁵.

Vogelgriep is een zoönose, die overdraagbaar is van dier op mens⁶. In Groot-Brittannië is eerder deze maand een mens besmet geraakt met vogelgriep⁷. Het virus kan uiteindelijk muteren naar een griepvirus, dat tussen mensen overdraagbaar is⁸. Dit kan volgens onderzoek van de Wageningen Universiteit leiden tot een nieuwe

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/01/13/vogelgriep-vastgesteld-bij-kleinschalige-houderij-in-nieuwerbrug>

² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/vogelgriep-preventie-en-bestrijding/monitoring-wilde-vogels>

³ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1455724/slaqveld-onder-zwanen-in-spijkenisse-door-vogelgriep-13-dood-gevonden-5-uit-lijden-verlost>

⁴ <https://www.zoogdiervereniging.nl/nieuws/2022/bunzing-en-vossen-besmet-met-vogelgriep>

⁵ <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=28688>

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/01/rapport-expertgroep-zoonosen>

⁷ <https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/persoon-besmet-geraakt-met-vogelgriep-in-groot-brittannie>

⁸ <https://www.gelderlander.nl/binnenland/waarschuwing-nieuwe-vogelgriep-kan-zich-ook-verspreiden-naar-mensen~aff3178/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

pandemie⁹. Naar aanleiding van deze zorgwekkende ontwikkelingen voor de gezondheid van mens en dier legt de PvdD de volgende vragen voor.

1. *Bent u bekend met de berichten over de besmettingen met vogelgriep in Zuid-Holland, zowel op de houderij in Nieuwerbrug als bij in het wild levende vogels en andere dieren?*

Antwoord
Ja.

2. *Hoeveel pluimveehouderijen zijn er in Zuid-Holland en waar bevinden deze zich?*

Antwoord
In Zuid-Holland bevinden zich 19 pluimveebedrijven¹⁰. Deze bedrijven liggen verspreid over de provincie.

3. *Wordt er bij het verstrekken van milieuvergunningen aan de (intensieve) vee- en pluimveehouderij rekening gehouden met het bestaan van zoönosen en de gevaren voor de volksgezondheid? Zo ja, op welke wijze, Zo nee, waarom niet?*

Antwoord
In de regel zijn B&W vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht het bevoegd gezag voor de (intensieve) vee- en pluimveehouderijen in Zuid-Holland. Bij het aanvragen van een milieuvergunning voor het uitbreiden of oprichten van een (intensieve) vee- en/of pluimveehouderij, moet de initiatiefnemer over de gevolgen voor de volksgezondheid en de eventueel te nemen maatregelen informatie aanleveren bij het bevoegd gezag. Dit als onderdeel van een milieueffectrapportage (m.e.r.)procedure of m.e.r.-beoordelingsprocedure. Daarbij dient de initiatiefnemer de gezondheidseffecten van zoönose in beeld te brengen. Bij het beoordelen van deze informatie wordt door de omgevingsdiensten in Zuid-Holland, die namens het bevoegd gezag de milieuvergunningen verlenen, de GGD om advies gevraagd.

4. *Virologen waarschuwen dat vogelgriep veel dodelijker kan zijn dan de pandemie die we nu hebben, als vogelgriep in pluimveehouderijen muteert en vervolgens besmettelijk wordt van mens op mens, wat nu nog niet het geval is. Is Gedeputeerde Staten het met de Partij voor de Dieren eens dat pluimveehouderijen ook hierdoor een gevaar zijn voor de volksgezondheid en dat de pluimveehouderij hierom snel moet worden afgebouwd? Zo ja, op welke wijze spant Gedeputeerde Staten zich hiervoor in? Zo nee, waarom levert Gedeputeerde Staten deze inspanning niet?*

Antwoord
Mensen die in direct contact zijn geweest met besmette vogels kunnen besmet raken met de vogelgriep. Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat de huidige virusvormen tussen mensen overdraagbaar zijn¹¹.

⁹ <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/onderzoeksinstituten/bioveterinary-research/dierziekten/virusziekten/vogelgriep-in-nederland-2/verspreiding.htm>

¹⁰ <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80780ned/table?dl=2AFCE>

¹¹ <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/influenza-van-dierlijke-oorsprong>

Voor nu is het daarom van belang om vooral niet in contact te komen met pluimvee of zieke of dode watervogels, omdat de vogelgriep overdraagbaar is van vogel naar mens. Ook andere zoogdieren kunnen ziek worden van het vogelgriepvirus, zoals honden, vossen en andere roofdieren die op vogels jagen.

Vanuit de provincie is er momenteel een terughoudend beleid ten aanzien van intensieve veehouderij. Nieuwvestiging van deze bedrijven, zowel als hoofdtak of als neventak, wordt daarom niet toegelaten binnen de provincie. Bestaande intensieve veehouderijen mogen enkel onder bepaalde voorwaarden uitbreiden. De provincie heeft momenteel geen actief beleid om de pluimveehouderijsector af te bouwen vanuit gezondheidsaspecten.

5. *Op de websites van de vier Veiligheidsregio's in de provincie is geen informatie gegeven over de huidige uitbraak van vogelgriep. Zijn Gedeputeerde Staten genegen om bij de minister van LNV aan te dringen op actuele informatievoorziening aan de inwoners van Zuid-Holland over de gevaren bij infecties die van dier op mens kunnen overgaan, zoals bij deze vogelgriep uitbraak?*

Antwoord

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is verantwoordelijk om indien nodig maatregelen te treffen om de verspreiding van vogelgriep tegen te gaan en het risico op besmetting van pluimveebedrijven te beperken. Daarnaast ziet de NVWA er op toe dat pluimveebedrijven wet- en regelgeving en hygiënemaatregelen naleven.

De provincie heeft geen rol in de crisisorganisatie met betrekking tot uitbraken van de vogelgriep met uitzondering van de mogelijke toetsing van een noodverordening door CdK. Als provincie zien we ook niet toe op de informatievoorziening van de Veiligheidsregio's, maar het signaal dat informatie ontbreekt zullen wij overbrengen richting de Veiligheidsregio's.

6. *Er vindt actief beheer plaats tussen 1 november en 1 maart op ganzen, met het doel om ze te verstoren en te verjagen. Zijn Gedeputeerde Staten voornemens om deze verstoring van ganzen gedurende deze vogelgriep periode te verbieden om verspreiding van het vogelgriepvirus tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is verantwoordelijk om indien nodig maatregelen te treffen om de verspreiding van vogelgriep tegen te gaan en het risico op besmetting van pluimveebedrijven te beperken. Op 13 en 23 januari jl. heeft de minister van LNV aanvullende maatregelen getroffen bij besmette bedrijven in Nieuwerburg (Zuid-Holland) en Willemstad (Noord-Brabant). In een straal van 10 kilometer rondom de besmette bedrijven is het o.a. verboden in het wild levende dieren te vangen of te doden, voor zover dat watervogels betreft of watervogels kan verstoren. Deze maatregelen gelden ook voor 'delen van Zuid-Holland die binnen de straal van 10 kilometer liggen' rondom de besmette bedrijven. De getroffen bedrijven met de genomen maatregelen zijn in te zien via de volgende link

<https://www.rvo.nl/dierziektenviewer/>.

Momenteel worden ook veel wilde vogels getroffen door de vogelgriep. Agrariërs, gemeenten en andere partijen hebben geconstateerd dat de kadavers van deze dieren niet altijd op juiste wijze worden verwijderd. Onlangs hebben wij richting het

ministerie van LNV erop aangedrongen dat zij zorgdragen voor het professioneel verwijderen van dode vogels in het buitengebied met een verdenking van vogelgriep, zodat geen besmette kadavers blijven liggen en verspreiding van vogelgriep wordt tegengegaan.

7. *De wildopvangen in Rotterdam, Hoek van Holland en Den Haag vangen op dit moment, naast de vogels die reguliere zorg nodig hebben, ook vogels met vogelgriep op. In de Wet natuurbescherming staat, dat de provincies verantwoordelijk zijn voor de bescherming van en een goede zorgplicht hebben voor wilde dieren. Zijn Gedeputeerde Staten van zins om de verantwoordelijkheid ten aanzien van de vogelopvangen te nemen en deze in dit geval extra (financieel) te ondersteunen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming stelt dat een ieder voldoende zorg moet dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het is echter geen wettelijke taak van de provincie om zorg te dragen voor zieke dieren en om die reden zullen wij op dit moment de opvangcentra niet ondersteunen. Wellicht ten overvloede merken wij nog het volgende op. Naar aanleiding van de motie Wassenberg-Graus heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid aangegeven dat er maatwerk per provincie nodig is en dat er geen landelijke richtlijn komt voor de ondersteuning van opvangcentra. Om invulling te geven aan dit provinciale maatwerk is ervoor gekozen om dierenopvang mee te nemen in het traject van een verdere uitwerking van het soorten-, fauna- en exotenbeleid. Het richtinggevend kader soortenbeleid wordt in maart besproken waaronder de te maken keuzes aangaande het onderwerp dierenopvang en de rol die die provincie Zuid-Holland hierin voor zich ziet.

Den Haag, 22 februari 2022

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit